

Hà Nội, ngày 15 tháng 6 năm 2023

Số: NNHM-03/BTBO/TTUD

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ
THỜI HẠN MÙA**
(Từ tháng 6/2023 đến tháng 8/2023)

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 2 tháng qua

Trong tháng 4/2023, độ ẩm không khí trung bình trong các tuần dao động trong khoảng 81-88%; Tổng tích ôn hữu hiệu trong các tuần dao động trong khoảng 486-593°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 103-104mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong các tuần dao động trong khoảng 6-49mm. Nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 23-25°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Trung Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 1,0-1,5°C. Tổng lượng mưa thấp hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 30-60%.

Trong tháng 5/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 81-89%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 486-593°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 103-105mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 6-49mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-33°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 23-25°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Trung Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 1,0-1,5°C. Tổng lượng mưa thấp hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 40-80%.

Trong tháng 4/2023 đã xảy ra 02 trận dông lốc, mưa đá vào các ngày 03/4 tại xã Tà Rụt, tỉnh Quảng Trị và ngày 21/4 tại thị trấn Lao Bảo, Hướng Hóa, Quảng Trị. Trong tháng 4/2023 đã xuất hiện 04 đợt KKL vào ngày 06/4 sau đó tăng cường vào ngày 08/4, ngày 24/4 và đợt KKL ngày 29/4; trong đó, đợt KKL ngày 29/4 đã có mưa dông diện rộng, cục bộ có nơi mưa to đến rất to, tổng lượng mưa phổ biến từ 20-50mm, có nơi trên 50mm như: Tĩnh Gia (Thanh Hóa) 68mm. Từ ngày 17-24/4 tại khu vực Bắc Trung Bộ xảy ra đợt nắng nóng trên diện rộng; trong đó, đáng lưu ý đây là đợt nắng nóng đặc biệt gay gắt, cũng là đợt nắng nóng diện rộng đầu tiên trong năm 2023 đã xuất hiện nhiều nơi có

nhệt độ cao nhất ngày vượt GTLS trong cùng thời kỳ. Trong tháng 4, khu vực xảy ra 05 đợt mưa diện rộng vào các ngày: 07-09/4, 12-13/4, 15-16/4, 24-15/4 và 29-30/4. Trong tháng 5/2023 xuất hiện 02 đợt KKL vào các ngày 07/5 và ngày 12/5, các đợt KKL này đều làm nền nhiệt độ giảm và gây mưa cho khu vực. Trong tháng 5 đã xuất hiện 03 đợt nắng nóng diện rộng từ ngày 04-07/5, đợt từ ngày 16-23/5 và đợt từ ngày 27-30/5; đáng chú ý, đợt từ ngày 04-07/5 là đợt nắng nóng gay gắt và đặc biệt gay gắt diện rộng, nhiều nơi đã xuất hiện các giá trị vượt giá trị lịch sử (GTLS) quan trắc cùng thời kỳ, đặc biệt tại Tương Dương Nghệ An đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối đạt 44,2°C vào ngày 07/5 và được đánh giá là giá trị nhiệt độ ngày cao nhất trên cả nước đã từng được quan trắc (giá trị cũ là 43,4°C tại Hương Khê (Hà Tĩnh) xảy ra vào tháng 4/2019). Trong tháng 5 đã xảy ra 02 đợt mưa diện rộng vào các ngày 08-16/5 và đêm 24-27/5. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 4/2023	Tháng 5/2023
Độ ẩm không khí (%)	81-89	72-80
Nhiệt độ tối cao (°C)	28-33	33-35
Nhiệt độ tối thấp (°C)	23-25	25-27
Tích ôn hữu hiệu (°C)	486-593	609-642
Mưa hữu hiệu (mm)	6-49	66-130
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	103-104	104-106

Trong 2 tháng qua, cây lúa Đông Xuân phổ biến trong giai đoạn làm đòng - trở bông – chín – thu hoạch; Lúa Hè Thu trong giai đoạn làm đất - xuống giống – gieo cấy. Trong nửa đầu tháng 4, khu vực chịu sự chi phối của không khí lạnh khiến cho nền nhiệt độ của khu vực xuống thấp, khu vực âm u, có sương mù, độ ẩm không khí cao đã tạo điều kiện thuận lợi cho bệnh đạo ôn lá, bệnh khô vằn, sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân 2 chấm phát triển và gây hại mạnh cho nhiều vùng trồng lúa trong khu vực. Từ nửa cuối tháng 4 đến tháng 5, khu vực xuất hiện nhiều đợt mưa rào kèm theo các hiện tượng mưa đá, dông lốc đã gây thiệt hại cho một số diện tích lúa trong khu vực. Bên cạnh đó, trong thời kỳ qua trên khu vực xuất hiện nhiều đợt nắng nóng trên diện rộng, đáng chú ý đợt từ ngày 04-07/5 là đợt nắng nóng gay gắt và đặc biệt gay gắt diện rộng, nhiều nơi đã xuất hiện các giá trị vượt giá trị lịch sử (GTLS) quan trắc cùng thời kỳ, đặc biệt tại Tương Dương Nghệ An đã quan trắc được giá trị nhiệt độ cao nhất tuyệt đối đạt

44,2°C vào ngày 07/5 và được đánh giá là giá trị nhiệt độ ngày cao nhất trên cả nước đã từng được quan trắc (giá trị cũ là 43,4°C tại Hương Khê (Hà Tĩnh) xảy ra vào tháng 4/2019). Trong những đợt nắng nóng đã kể trên, nhiều diện tích lúa trong khu vực sinh trưởng kém do thiếu nước.

Cây ăn quả có múi trong giai đoạn đậu quả - phát triển quả. Trong nửa đầu tháng 4, thời tiết của khu vực phổ biến nhiều mây, có sương mù, độ ẩm không khí cao đã tạo điều kiện cho nhiều nấm bệnh trên cây ăn quả có múi phát triển gây ra tình trạng thối hoa, rụng hoa, rụng quả. Từ nửa cuối tháng 4 đến trung tuần tháng 5, khu vực phổ biến có nhiều mây, có mưa rào và dông rải rác, nhiều nơi xuất hiện mưa to đến rất do kèm theo dông, lốc và gió giật mạnh đã gây ra tình trạng sốc nước và rụng quả non hàng loạt trên cây ăn quả có múi; nửa cuối tháng 5, lượng mưa trên khu vực có xu thế giảm, nắng nóng gay gắt và đặc biệt gay gắt xuất hiện trên diện rộng, nhiều nơi đã xuất hiện các giá trị vượt giá trị lịch sử (GTLS) quan trắc cùng thời kỳ đã gây ra tình trạng thiếu nước cho cây ăn quả có múi. Đồng thời, nắng nóng cũng khiến cho đối tượng nhện đỏ phát triển và gây hại mạnh trên cây ăn quả có múi.

2. Dự báo

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 28-39°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 22-29°C; tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 6 dao động trong khoảng 494-692°C; trong tháng 7 dao động trong khoảng 495-747°C; trong tháng 8 dao động trong khoảng 600-612°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 6 dao động trong khoảng 55-116mm; trong tháng 7 dao động trong khoảng 62-105mm, trong tháng 8 dao động trong khoảng 28-117mm.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 68-86%. Lượng bốc hơi tiềm năng dao động trong khoảng 100-109mm. Mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo (thiếu hụt có thể lên đến 73% so với nhu cầu), một vài nơi lượng mưa dự báo cao hơn so với nhu cầu của cây trồng khoảng 9%.

Nhiệt độ trung bình trong tháng 6/2023 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 0,5°C; từ tháng 7-8/2023 nhiệt độ trung bình có xu hướng cao hơn khoảng 0,5-1,0°C so với TBNN cùng thời kỳ. Từ tháng 6-8/2023: Tổng lượng mưa phổ biến xấp xỉ TBNN. Nắng nóng tiếp tục xảy ra tại khu vực Bắc Trung Bộ, số ngày nắng nóng xảy ra nhiều hơn và gay gắt hơn so với cùng kỳ năm 2022. Từ tháng 6-8/2023, có khoảng 5-6 cơn bão/ATNĐ hoạt động trên biển Đông, xấp xỉ so với TBNN, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 6/2023	Tháng 7/2023	Tháng 8/2023
Độ ẩm không khí (%)	70-82	68-81	76-86
Nhiệt độ tối cao (°C)	29-36	28-39	32-33
Nhiệt độ tối thấp (°C)	22-29	23-29	26-27
Tích ôn hữu hiệu (°C)	494-692	495-747	600-612
Mưa hữu hiệu (mm)	55-116	62-105	28-117
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	100	100-109	101-104
Cân bằng nước (%) (Cây trồng hàng năm)	-47 ÷ 2%	-42 ÷ 2%	-73 ÷ 9%

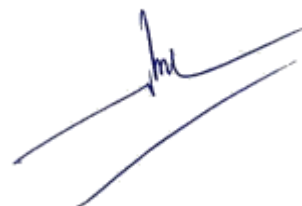
Giai đoạn tới, Lúa Đông Xuân vào thời kỳ chín – thu hoạch; Lúa Hè Thu trong giai đoạn xuống giống – gieo cấy – bén rễ hồi xanh - đẻ nhánh - đứng cái – làm đòng - trổ bông. Từ tháng 6-8/2023, trên khu vực tiếp tục xảy ra nắng nóng trong nhiều ngày; nắng nóng giúp cho các diện tích lúa Đông Xuân chín đều và công tác thu hoạch các diện tích lúa chín diễn ra thuận lợi. Lượng mưa hữu hiệu dự báo từ tháng 6-8/2023 dao động trong khoảng 28-117mm, tuy nhiên, lượng mưa phân bố không đồng đều khiến cho nhiều nơi trên khu vực có khả năng xảy ra tình trạng thiếu nước gây ảnh hưởng đến sinh trưởng của cây lúa (mức độ thiếu hụt nước so với nhu cầu của cây trồng có thể lên đến 73%); đặc biệt là các diện tích lúa Hè Thu trong giai đoạn bén rễ hồi xanh - đẻ nhánh rộ, đứng cái – làm đòng - trổ bông. Do đó, tại những vùng này, người dân cần chủ động có phương án chủ động nguồn nước để kịp thời tưới bổ sung cho cây lúa trong trường hợp cần thiết, đảm bảo duy trì mực nước trong khoảng 2-3cm đối với những diện tích lúa trong giai đoạn bén rễ hồi xanh - đẻ nhánh rộ và 5cm đối với các diện tích lúa trong giai đoạn đứng cái – làm đòng - trổ bông; bên cạnh đó, cần chú ý đảm bảo đầy đủ dinh dưỡng cần thiết cho lúa, tiến hành bón thúc đẻ nhánh, bón đốn đòng – thúc đòng đúng thời điểm với lượng phù hợp theo từng tình hình sinh trưởng của các diện tích lúa trong khu vực. Tại những khu vực có mưa nhiều, nhu cầu nước cho cây lúa cơ bản được đảm bảo, một số nơi có thể dư thừa khoảng 9% lượng nước so với nhu cầu của cây lúa, người dân nên tháo bớt nước để hạn chế sự phát triển của sâu bệnh hại cho cây lúa. Ngoài ra, từ tháng 6-8/2023, có khoảng 5-6 cơn bão/ATNĐ hoạt động trên biển Đông, xấp xỉ so với TBNN, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền. Để chủ động có các phương án ứng phó kịp thời khi có bão/ATNĐ đổ bộ và ảnh hưởng đến khu vực, người dân cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, thường xuyên cập nhật các bản tin về bão/ATNĐ (nếu có). Trong thời gian tới, cần chú ý các đối tượng như ốc bươu vàng, chuột, bệnh đạo ôn, sâu cuốn lá nhỏ, rầy các loại, bệnh đạo ôn... có khả năng phát sinh gây hại trên cây lúa.

Cây ăn quả có múi thời gian tới bước vào giai đoạn phát triển quả-chín – thu hoạch. Dự báo trong thời kỳ từ tháng 6-8/2023, khu vực Bắc Trung Bộ có khả năng tiếp tục ảnh hưởng của nắng nóng; tổng lượng mưa hữu hiệu dự báo trong thời kỳ tới dao động trong khoảng 28-117mm, lượng bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 100-109mm, mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo (thiếu hụt có thể lên đến 73% so với nhu cầu), một vài nơi lượng mưa dự báo trong thời gian tới có thể cao hơn so với nhu cầu của cây trồng có thể lên đến 9%. Tại những vùng có khả năng xảy ra tình trạng thiếu nước do nắng nóng và mưa không đáng kể, người dân cần chú chủ động nguồn nước để tưới bổ sung cho cây ăn quả có múi nhằm đảm bảo duy trì độ ẩm đất trong khoảng 75-80%; ngoài ra, trong điều tiết có nắng nóng xảy ra trong nhiều ngày, để giữ ẩm cho đất, hạn chế sự bốc thoát hơi nước và cỏ dại phát triển xung quanh gốc, người dân nên sử dụng các loại rơm rạ, cành khô để tủ xung quanh gốc. Bên cạnh đó, từ tháng 6-8/2023, có khoảng 5-6 cơn bão/ATNĐ hoạt động trên biển Đông, xấp xỉ so với TBNN, trong đó có khoảng 1-2 cơn ảnh hưởng trực tiếp đến đất liền; người dân cần theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, để chủ động có các phương án ứng phó kịp thời trong trường hợp có bão/ATNĐ đổ bộ và ảnh hưởng đến khu vực, cần tranh thủ thu hoạch các diện tích cây có múi chín sớm, chủ động giằng néo cây và thực hiện các biện pháp ứng phó khi có bão/ATNĐ. Trong thời kỳ tới, khu vực có nắng nóng sẽ tạo điều kiện cho nhện đỏ phát triển gây hại cho cây ăn quả có múi, ngoài ra còn có bệnh loét, bệnh ghè sẹo...; trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý theo dõi chặt chẽ diễn biến của các đối tượng gây hại để chủ động có các biện pháp phòng trừ phù hợp.

Tin phát ngày: 15/6/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/8/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng